

## LIEFDEMAAL

De vieringen van het Liefdemaal zijn in de Broedergemeenten een eeuwenoude traditie. De traditie ving aan op 13 augustus 1727 toen na de viering van het Heilig Avondmaal de aanwezige gemeenteleden in Herrnhut een dermate sterke behoefte hadden elkaars geloofsverhalen en ervaringen met God en elkaar te delen, dat men in een lange sessie bij elkaar bleef zitten en besloten werd eten aan te rukken en de aanwezigen van voedsel en drank te voorzien.

Ook vandaag de dag wordt met deze traditie stilgestaan bij het gezamenlijk delen van elkaars geloofsbelevissen.

## KENMERKEN

Het Liefdemaal heeft een vrije vorm, waarbij tijdens het uitdelen van de te nuttigen spijzen en dranken wordt gezongen. Tussendoor is er ruimte voor verhalen, herinneringen, groetwoorden, muzikale bijdragen en bij de viering staat gezelligheid en verbondenheid op de voorgrond.

De gezamenlijke deling uit zich daarbij met name in het samen delen van krentenbollen en thee. Er zijn nog andere spijzen en dranken, zoals koek, of orgeade mogelijk, wel moet het karakter van deze viering gewaarborgd worden. Ook moet opgelet worden dat het uitdelen van de spijzen en dranken niet te veel tijd in beslag neemt. Daar wordt bijna fysiek de wederzijdse genegenheid en eensgezindheid, zoals ervaren vanuit het geloof, van de een op de ander overgedragen. Het gezamenlijke maal vindt plaats onder het samen zingen van liederen.

De gemoedelijke sfeer waarin het Liefdemaal plaatsvindt wordt in de Surinaamse gemeenschap verder benadrukt door zoveel mogelijk andere gemeenteleden de gelegenheid te geven een stukje van de eigen bol af te pingelen (pingi boroe). De exacte oorsprong van dit gebruik is niet helemaal bekend. Navraag bij de oudere generatie leert dat de gewoonte vooral is gegroeid na de Kerstnachtvieringen in Suriname. De kinderen ontvingen bij die vieringen een krentenbol. Het was zeker in de eerste helft van de vorige eeuw de gewoonte dat de kinderen op weg naar huis langs de huizen van hun bigi sma's (grootouders, ooms, tantes) liepen om gedag te zeggen. Bij de begroetingen werd stevast een stukje van hun kostbare krentenbol afgeknepen. Een enkeling heeft wel eens verteld dat het proeven van de eigen bol een zeldzaamheid was door het vele afpingelen. Doordat in de loop der jaren en zeker in de huidige samenleving de sociale gebruiken aanmerkelijk zijn veranderd, wordt vandaag de dag ook de traditie van de pingi boroe anders toegepast. Deze komt, zoals gezegd, hoofdzakelijk voor bij gelegenheden zoals het liefdemaal waarbij kerkgangers gezamenlijk aanwezig zijn en met een nostalgische verwijzing naar de pingi boroe traditie hun liefdemaal met elkaar delen.

## VOORBEELDEN LIEFDEMAALVIERINGEN

Voorbeelden van Liefdemaalvieringen zijn de Augustusmaandviering, bijzondere vieringen zoals na ordeningen, op jubilea, na begrafenis en waarin ook groetwoorden uitgesproken kunnen worden, en Wrokomanieliefdemaal.

Een liefdemaal hoeft niet altijd een liturgische vorm te hebben. Ook een gezamenlijke maaltijd kan een liefdemaal zijn.

In een Wrokomanliefdemaal komt een groep van vrijwilligers bij elkaar. Dan kan op een traditionele manier gebeuren, maar bijvoorbeeld ook aan het einde van door de Oudstenraad georganiseerde gemeente-bijeenkomsten/uitjes zijn, waarbij de leden van werkgroepen uit de gemeente in het zonnetje worden gezet. Het gaat dan doorgaans om de leden van groepen uit de keuken, de OR, het koor en de zaldienaren die, voor zover mogelijk eens in de zoveel tijd, worden bedankt voor hun inzet. Na afloop wordt daarbij steeds gezorgd voor een warme maaltijd, die vooraf wordt gegaan door een gezamenlijk gebed en wordt afgesloten met samenzang. De maaltijd is daarbij wel wat uitgebreider dan het traditionele Liefdemaal.

|                                                                                     |                    |
|-------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|
| Auteur:                                                                             | Machteld Cambridge |
| Jaar:                                                                               | 2020-2022          |
| © Evangelische Broedergemeente • Intersynodale Liturgische Commissie voor Nederland |                    |